

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

๕.๓ ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรเพื่อความมั่นคง

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๕ โครงการ

๑. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีเพื่อลดต้นทุนการผลิต

งบประมาณ ๕,๔๑๙,๔๔๐ บาท

หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา

๒. โครงการการจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์น้ำในทะเล (ปะการังเทียม) พื้นที่ชายฝั่งจังหวัดสงขลา
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑

งบประมาณ ๒๐,๓๓๒,๕๐๐ บาท

หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา

๓. โครงการฟื้นฟูทรัพยากรปูม้า และกุ้งแชบ๊วย เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากชุมชนประมงพื้นบ้าน
จังหวัดสงขลา

งบประมาณ ๑,๗๐๐,๐๐๐ บาท

หน่วยงานรับผิดชอบ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งสงขลา

๔. โครงการฟาร์มทะเลโดยชุมชนมีส่วนร่วมและสร้างแหล่งที่อยู่อาศัยบ้านปลาในทะเลสาบสงขลา
จังหวัดสงขลา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑

งบประมาณ ๑,๑๐๐,๐๐๐ บาท

หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา

๕. โครงการการเพิ่มมูลค่าของเสียและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการเลี้ยงโคเนื้อในพื้นที่
จังหวัดสงขลา

งบประมาณ ๑,๖๐๐,๐๐๐ บาท

หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสงขลา

**โครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑**

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรเพื่อความมั่นคง

๑. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีเพื่อลดต้นทุนการผลิต

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีเพื่อลดต้นทุนการผลิต
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานบูรณาการส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและมีมูลค่าสูง และการตลาดสินค้าเกษตรอย่างครบวงจรด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้มีคุณภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐาน มีศักยภาพ การแข่งขันในตลาดการค้าสากล
๔. หลักการและเหตุผล	ภาคการเกษตรเป็นฐานเศรษฐกิจสำคัญของประเทศและของจังหวัดสงขลา โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะต้นทุน ด้านปุ๋ยเคมี ซึ่งได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจโลก ราคาพลังงาน และการนำเข้าวัตถุดิบ จากต่างประเทศ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มสูงขึ้น และกระทบ ต่อรายได้และความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกร นอกจากนี้ การใช้ปุ๋ยเคมี อย่างต่อเนื่องในปริมาณสูงยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพดิน สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ ของเกษตรกรในระยะยาว รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายในการส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต ภาคการเกษตร การส่งเสริมเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ และการใช้ทรัพยากร ทางการเกษตรอย่างคุ้มค่า รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง และยั่งยืน โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติและแนวนโยบายสนับสนุนการขับเคลื่อน BCG Economy Model (Bio-Circular-Green Economy) ที่มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ลดการใช้สารเคมี และส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ที่มุ่งเน้นการพัฒนา ภาคการเกษตรสู่เกษตรมูลค่าสูง ลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และส่งเสริม การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร จังหวัดสงขลาได้กำหนดประเด็นการพัฒนาด้านการยกระดับภาคการเกษตร โดยส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การลดต้นทุน และการพัฒนาสินค้าเกษตร ที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน เพื่อสร้างรายได้และความมั่นคงให้แก่เกษตรกรและเศรษฐกิจ ฐานรากของจังหวัดสงขลา
๕. วัตถุประสงค์ ของโครงการ	๑) เพื่อส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีเพื่อลดต้นทุนการผลิต ๒) เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีเพื่อลดต้นทุนการผลิต ๓) เพื่อสร้างจุดเรียนรู้การการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีเพื่อลดต้นทุนการผลิต
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑) เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจกระบวนการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เคมีเพื่อลดต้นทุน การผลิต และนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนได้ ร้อยละ ๙๐ ๒) เกิดจุดเรียนรู้ด้านการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีเพื่อลดต้นทุนการผลิตของกลุ่มเกษตรกร จำนวน ๑๘ จุด (กลุ่มละ ๑ จุด)

หัวข้อ	รายละเอียด
	๓) เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีเพื่อลดต้นทุนการผลิตในกิจกรรมการเกษตรของตนเองได้เพิ่มขึ้น แบบเม็ด จำนวน ๑๘๐ ตัน/ปี (จำนวน ๑๐ ตัน/กลุ่ม/ปี) และแบบน้ำ จำนวน ๑๘,๐๐๐ ลิตร (จำนวน ๑,๐๐๐ ลิตร/กลุ่ม/ปี)
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน จำนวน ๑๘ ศูนย์ ในพื้นที่ ๑๖ อำเภอของจังหวัดสงขลา
๘. กิจกรรมหลัก	แนวทางการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เคมีเพื่อลดต้นทุนการผลิตเป็นทางเลือกหนึ่งของเกษตรกรในการแก้ไขปัญหาปุ๋ยเคมีราคาสูงจากสถานการณ์วิกฤตของโลกที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เคมี จะมีต้นทุนต่อหน่วยที่ต่ำกว่าเมื่อเทียบกับปุ๋ยเคมี ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงการใช้ปุ๋ยท่ามกลางสถานการณ์ที่ไม่ปกติได้ และถึงแม้ว่า ปริมาณธาตุอาหารพืชที่พืชจะได้รับจากปุ๋ยอินทรีย์เคมีจะลดน้อยลงเมื่อเทียบกับวิธีการใช้ปุ๋ยเคมีแบบเดิม แต่ก็ถือว่าพืชก็ยังจะได้รับประโยชน์จากธาตุอาหารพืชจากปุ๋ยอินทรีย์เคมีอยู่บ้าง อีกทั้งในปุ๋ยอินทรีย์เคมียังประกอบด้วยอินทรีย์วัตถุที่อยู่ในส่วนของปุ๋ยอินทรีย์ที่ผสมอยู่ ซึ่งพืชจะได้รับประโยชน์ในด้านการปรับปรุงผลผลิตของดินในด้านกายภาพ เคมี และชีวภาพ ที่ปุ๋ยเคมีแบบปกติไม่สามารถตอบสนองต่อพืชในด้านนี้ได้ การส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์เคมีเพื่อลดต้นทุนการผลิต เพื่อแก้ไขปัญหาสถานการณ์ปุ๋ยเคมีราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในพื้นที่จังหวัดสงขลา ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะสนับสนุนให้ภาคเกษตรไทยมีศักยภาพในการเพิ่มปริมาณผลผลิตเฉลี่ยของพืชเศรษฐกิจ เพิ่มคุณภาพของผลผลิต ช่วยสร้างรายได้ให้เกษตรกรเพิ่มขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรสามารถรับมือกับความผันผวนของต้นทุนการผลิต และราคาสินค้าเกษตรได้ นับเป็นแรงผลักดันให้เศรษฐกิจระดับภูมิภาคหรือเศรษฐกิจฐานรากเติบโตอย่างยั่งยืนต่อไป
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ฝึกอบรมหลักสูตร “เทคโนโลยีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมี” และสัมมนาเชิงปฏิบัติการการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมี (ฝึกปฏิบัติ) ๕,๔๑๙,๔๔๐ บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ กรมวิชาการเกษตร
๙. หน่วยดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา และสำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดสงขลา
๑๐. ระยะเวลา ในการดำเนินโครงการ	๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑
๑๑. งบประมาณ	๕,๔๑๙,๔๔๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑) ได้ผลิตภัณฑ์ปุ๋ยอินทรีย์เคมีเพื่อลดต้นทุนการผลิต ๒) สมาชิกกลุ่มเกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีเพื่อลดต้นทุนการผลิตได้ ๓) เกิดจุดเรียนรู้ด้านการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีเพื่อลดต้นทุนการผลิต
๑๓. ผลลัพธ์จากการ ดำเนินโครงการ (Outcome)	๑) เกษตรกรได้ใช้ปุ๋ยอินทรีย์เคมีเพื่อลดต้นทุนการผลิตในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ปุ๋ยเคมีราคาสูงในพื้นที่จังหวัดสงขลา ๒) เกษตรกรเกิดการเรียนรู้เรื่องการจัดการดินและปุ๋ยอย่างต่อเนื่องและสามารถนำไปปรับใช้กับการผลิตพืชได้ทุกชนิดได้อย่างยั่งยืน ๓) เกษตรกรทั่วไปสามารถศึกษาเรียนรู้เรื่องการจัดการดินและปุ๋ย ณ จุดเรียนรู้ด้านการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เคมีเพื่อลดต้นทุนการผลิตของแต่ละกลุ่มเกษตรกร

**โครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑**

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรเพื่อความมั่นคง

**๒. โครงการการจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์น้ำในทะเล (ปะการังเทียม) พื้นที่ชายฝั่งจังหวัดสงขลา ประจำปี
งบประมาณ ๒๕๖๑**

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	การจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์น้ำในทะเล (ปะการังเทียม) พื้นที่ชายฝั่งจังหวัดสงขลา ประจำปี งบประมาณ ๒๕๖๑
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานบูรณาการส่งเสริมพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ
๓. แนวทางการพัฒนา	เพื่ออนุรักษ์ พื้นฟูระบบนิเวศลุ่มน้ำ และยกระดับคุณภาพน้ำในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาและ ลำคลองสายวิกฤตอย่างเป็นระบบ โดยการประยุกต์ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ และการบริหารจัดการเชิงระบบบนระบบนิเวศ (Ecosystem-based Management)
๔. หลักการและเหตุผล	จากยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๙) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้าง ความเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทะเลเป็นแหล่งผลิตอาหารจำพวก โปรตีนที่ใหญ่ที่สุด เมื่อประชากรเพิ่มมากขึ้นความต้องการในการบริโภคก็เพิ่มมากขึ้น จึงทำ ให้ขาดความสมดุลของระบบสายใยอาหาร เพราะทำให้ปลาและสัตว์น้ำมีปริมาณลดลง และที่ สำคัญทำประมงเกิดขนาดมีผลให้ปริมาณสัตว์น้ำในธรรมชาติลดน้อยลง หรือไม่สามารถ ทดแทนประชากรได้เพียงพอต่อความต้องการ อีกทั้งยังมีการทำประมงที่มือเครื่องมือประมง ประเภทอวนลากบริเวณแนวปะการัง และที่อาศัยอยู่ของสัตว์น้ำซึ่งก็คือ ปะการัง เกิดการ เปลี่ยนแปลงเนื่องจากสภาวะแวดล้อมของมหาสมุทร เช่น อุณหภูมิน้ำทะเลเพิ่มขึ้น ความเค็ม ของน้ำทะเลเปลี่ยนแปลง หรือมลพิษต่างๆ ส่งผลให้ปะการังเหลือเพียงโครงสร้างหินปูนสีขาว กลายเป็นที่มาของปรากฏการณ์ “ปะการังฟอกขาว” ที่พบได้ในมหาสมุทรทั่วโลก ณ ขณะนี้ จึงเกิดเป็นปะการังฟอกขาว ประกอบกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของ ประเทศต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อทรัพยากรสัตว์น้ำ เช่น ของเสียที่เกิดจากโรงงาน อุตสาหกรรมและเกษตรกรรม ก่อให้เกิดมลภาวะบริเวณปากแม่น้ำ อ่าวและท้องทะเล การ ขุดแร่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งทำให้เกิดตะกอนทับถมปะการังจนตาย และส่งผลกระทบต่อจำนวน ทรัพยากรสัตว์น้ำลดลงจากเดิม การที่ทรัพยากรสัตว์น้ำมีจำนวนจำนวนลดน้อยลง ส่งผล กระทบโดยตรงต่อชาวประมงและประเทศชาติ เพราะทำให้เรือประมงพื้นบ้านขนาดเล็ก ประสบปัญหา มีรายได้ไม่แน่นอนไม่มีความมั่นคงในอาชีพต้องออกไปจับสัตว์น้ำโดยไม่ทราบ แหล่งประมงที่แน่ชัด ใช้เวลาในการจับสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จึงเพิ่มขึ้น อีกทั้ง ปัจจุบันประเทศไทยต้องเผชิญกับข้อจำกัดด้านทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกใช้ไปอย่างขาด ประสิทธิภาพ จึงอยู่ในสภาพที่ร่อยหรอเสื่อมโทรม ซึ่งปัญหาเหล่านี้ ส่งผลทั้งต่อต้นทุนการ ผลิต สินค้าบริการและสร้างผลเสียต่อคุณภาพชีวิตประชาชน ขณะเดียวกันก็ก่อให้เกิดความ เสี่ยงจากความขัดแย้งจากการแย่งชิงทรัพยากร จังหวัดสงขลาเป็นอีกจังหวัดหนึ่งได้รับ ผลกระทบจากความเสื่อมโทรมของทรัพยากรสัตว์น้ำตามแนวชายฝั่งทะเล ทำให้ชาวประมง ประสบปัญหาจับสัตว์น้ำได้น้อยลง ส่งผลให้มีรายได้ลดน้อยลง คุณภาพชีวิตตกต่ำ ดังนั้น จึงมี ความจำเป็นในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำตามแนวชายฝั่งทะเล ให้มีความอุดมสมบูรณ์ เพื่อให้ สัตว์น้ำมีพื้นที่หลบซ่อนตัวในช่วงวัยอ่อน และยังส่งผลให้ชาวประมงมีรายได้จากการจับสัตว์ น้ำได้มากขึ้น และช่วยฟื้นฟูระบบนิเวศที่ถูกทำลายไปให้กลับมาสวยงามดังเดิม

หัวข้อ	รายละเอียด
	สภาพปัญหาและความต้องการ จากการที่ประเทศไทยใช้ทรัพยากรทางทะเลเกินขีดจำกัด มีการทำการประมงโดยขาดการควบคุม มีการจับสัตว์น้ำวัยอ่อน โดยใช้เครื่องมือประมงทั้งที่ผิดกฎหมาย หรือเครื่องมือการประมงที่ไม่เป็นการวางแผนบริหารจัดการพื้นที่ ปะการังเทียมในจังหวัดสงขลา เป็นสาเหตุให้สัตว์น้ำในท้องทะเลไทย ลดจำนวนลงอย่างเห็นได้ชัด ชาวประมงขนาดเล็กที่ประสบความเดือดร้อนจากความเสื่อมโทรมของทรัพยากรชายฝั่ง ส่งผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ ทั้งระดับประเทศ และระดับชุมชน จากการสำรวจรายได้และจำนวนสัตว์น้ำที่ได้จากการทำประมง พบว่ารายได้และจำนวนสัตว์น้ำลดลงอย่างต่อเนื่อง จากสถานการณ์นี้จึงนำมาสู่การที่ประเทศไทยได้รับใบเหลืองจากสหภาพยุโรป เกี่ยวกับปัญหาประมง IUU ซึ่งรัฐบาลไทยก็ได้เร่งแก้ไขในทันที โดยออกกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ เพื่อควบคุมการทำประมงที่ผิดกฎหมายและขาดการควบคุม ซึ่งผลของมาตรการต่างๆ ได้แก้ไขปัญหการทำประมงผิดกฎหมายได้อย่างดีในระดับหนึ่ง จังหวัดสงขลาโดยสำนักงานประมงจังหวัดสงขลา จำเป็นต้องเร่งฟื้นฟูปัญหานี้ จึงได้มีการดำเนินการส่งเสริมให้มีการวางแผนบริหารจัดการพื้นที่ปะการังเทียมในจังหวัดชายฝั่งทะเล โดยให้ชาวประมงมีส่วนร่วมในการพิจารณาพื้นที่ที่เหมาะสมในการสร้างปะการังเทียมของจังหวัด และกำหนดแนวทางควบคุมการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ปะการังเทียมอย่างเหมาะสม ส่งผลให้เกิดการฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งของจังหวัดให้มีความอุดมสมบูรณ์อย่างยั่งยืน ความเร่งด่วน/ความรุนแรงของปัญหา : จากความเสื่อมโทรมของทรัพยากรสัตว์น้ำตามแนวชายฝั่งทะเลของจังหวัดสงขลา ทำให้ชาวประมงประสบปัญหาจับสัตว์น้ำได้น้อยลง ส่งผลให้มีรายได้ลดน้อยลง คุณภาพชีวิตตกต่ำ จึงเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญในการฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำตามแนวชายฝั่งทะเล ให้มีความอุดมสมบูรณ์ สัตว์น้ำมีพื้นที่หลบซ่อนตัวในช่วงวัยอ่อน รวมถึงชาวประมงมีรายได้จากการจับสัตว์น้ำได้มากขึ้น และช่วยฟื้นฟูระบบนิเวศที่ถูกทำลายไปให้กลับมาสวยงามดังเดิม
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อฟื้นฟูและเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำในทะเลให้มีความอุดมสมบูรณ์ เพิ่มแหล่งและพื้นที่ทำการประมงตามแนวชายฝั่งจังหวัดสงขลา ๒) เพื่อสงวนแหล่งทำการประมงชายฝั่งสำหรับเรือประมงพื้นบ้านขนาดเล็ก และป้องกันเครื่องมือทำการประมงที่มีอัตราทำลายสัตว์น้ำวัยอ่อน เช่น อวนลาก ๓) เพื่อเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำให้ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ๔) เพื่อสนับสนุน และส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล เช่น กีฬาดำน้ำ และกีฬาตกปลา
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ตัวชี้วัด : ๑) จัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเล จำนวน ๑ แห่ง ๒) ชาวประมงมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ ผลผลิต : ๑) มีแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลเพิ่มขึ้น จำนวน ๑ แห่ง ๒) ผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติเพิ่มขึ้น
๗. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา
๘. กิจกรรมหลัก	การจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์น้ำในทะเล (ปะการังเทียม) พื้นที่ชายฝั่งจังหวัดสงขลา
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การจัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์น้ำในทะเล (ปะการังเทียม) พื้นที่ชายฝั่งจังหวัดสงขลา งบประมาณ ๒๐,๓๓๒,๕๐๐ บาท สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา -

หัวข้อ	รายละเอียด
๙. หน่วยดำเนินงาน	สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา
๑๐. ระยะเวลา ในการดำเนินโครงการ	๑ ตุลาคม ๒๕๗๐ – ๓๐ กันยายน ๒๕๗๑
๑๑. งบประมาณ	๒๐,๓๓๒,๕๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑) มีแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลเพิ่มขึ้น จำนวน ๑ แห่ง ๒) ผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติเพิ่มขึ้น
๑๓. ผลลัพธ์จากการ ดำเนินโครงการ (Outcome)	๑) การเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำเพื่อเป็นการช่วยธรรมชาติรักษาสมดุลประชากรสัตว์น้ำ ๒) ป้องกันการกัดเซาะและพังทลายของชายฝั่งและยังป้องกันการทำการประมงผิดกฎหมาย ๓) การแก้ปัญหาด้านทรัพยากรทางทะเล สร้างสมดุลในธรรมชาติ ซึ่งสามารถใช้ ปะการังเทียมมาเป็นมาตรการจัดการประมงชายฝั่ง ป้องกันเรือวนลากอวนรุน เข้ามาแย่งพื้นที่ของชาวประมง ๔) เพื่อดึงดูดสัตว์น้ำให้เข้ามาอยู่อาศัย ช่วยให้สัตว์น้ำมีแหล่งอาหาร – แหล่งอนุบาลสัตว์น้ำ ใช้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำทะเล ๕) ปะการังเทียมเป็นการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำโดยรวม มีสัตว์น้ำนานาชนิดอาศัยอยู่ร่วมกัน ทั้ง กุ้ง, หอย, ปู และปลา หลายชนิดที่เป็นปลาประจำถิ่น เช่น กลุ่มปลากะพงหลายชนิด และปลาในแนวปะการังทั่วไป ๖) ปะการังเทียมจะให้ประโยชน์กับชาวประมงพื้นบ้านในแนวน้ำตื้นค่อนข้างมาก ในด้าน ที่ช่วยเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำ ในบริเวณที่มีปลาอาศัยอยู่น้อย หรือไม่เคยมีปลามาก่อน ๗) ชาวประมงพื้นบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากรายได้เฉลี่ยเดิมก่อนดำเนินโครงการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓

**โครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑**

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรเพื่อความมั่นคง

**๓. โครงการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ และกึ่งเขตอบไย เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากชุมชนประมงพื้นบ้าน
จังหวัดสงขลา**

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ และกึ่งเขตอบไย เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากชุมชนประมงพื้นบ้าน จังหวัดสงขลา
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานบูรณาการส่งเสริมพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ
๓. แนวทางการพัฒนา	เพื่ออนุรักษ์ ป่าพรุระบบนิเวศลุ่มน้ำ และยกระดับคุณภาพน้ำในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาและ ลำคลองสายวิกฤตอย่างเป็นระบบ โดยการประยุกต์ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ และการบริหารจัดการเชิงระบบบนระบบนิเวศ (Ecosystem-based Management)
๔. หลักการและเหตุผล	จังหวัดสงขลา มีแนวชายฝั่งทะเลประมาณ ๑๕๘.๕๓ กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ ๖ อำเภอ คือ อำเภอระโนด สทิงพระ สิงหนคร เมือง จะนะ และอำเภอเทพา ประชาชนที่อาศัย อยู่ริมฝั่งทะเลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงทั้งที่เป็นอาชีพหลัก และอาชีพเสริม โดยมี จำนวนหมู่บ้านที่ทำประมงพื้นบ้านในแต่ละพื้นที่ คือ อำเภอระโนด จำนวน ๑๕ หมู่บ้าน ในตำบลปอตรุ วัดสน ระวะ ปากแตระ ท่าบอน และตำบลคลองแดน อำเภอสทิงพระ จำนวน ๑๙ หมู่บ้าน ในตำบลปอแดง บ่อดาน วัดจันทร์ จะตังพระ กระดังงา ดิหลวง ชุมพล และตำบลสนมชัย อำเภอสิงหนคร จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน ในตำบลหัวเขา ชิงโค วัดขนุน และตำบลม่วงงาม อำเภอเมือง จำนวน ๓ หมู่บ้าน ในตำบลเกาะแก้ว และเทศบาลนคร สงขลา อำเภอจะนะ จำนวน ๘ หมู่บ้าน ในตำบลนาทับ สะกอม และตำบลลิ้นจัน อำเภอเทพา จำนวน ๗ หมู่บ้าน ในตำบลสะกอม เทพา ปากบาง และตำบลเกาะบ้า เครื่องมือหลักที่ใช้ทำการประมงส่วนใหญ่เป็นประเภทอวนลอยปลา อวนจมกึ่ง อวนจมปู สัตว์น้ำที่จับได้คือ กุ้ง ปู ปลา และสัตว์น้ำอื่นๆ จากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม และปัจจัยอื่นๆทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำ ในธรรมชาติ โดยเฉพาะปูม้าและกึ่งเขตอบไย ซึ่งเป็นสัตว์น้ำสำคัญดั้งเดิมของชุมชนชายฝั่งทะเล ลดจำนวนลงอย่างชัดเจน ซึ่งกรมประมง ร่วมกับชาวประมง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว รวมถึงการกำหนดมาตรการต่างๆเพื่อฟื้นฟูทรัพยากร สัตว์น้ำ เช่น การกำหนดขนาดตาอวน การห้ามจับสัตว์น้ำในพื้นที่ การห้ามใช้เครื่องมือ ผิดกฎหมาย ดำเนินกิจกรรมที่กลุ่มชาวประมงในพื้นที่ร่วมกันทำเพื่อการอนุรักษ์ เช่น การจัดตั้งธนาคารสัตว์น้ำ การสร้างแหล่งอาศัยสัตว์น้ำ การกำหนดเขตฟาร์มทะเลชุมชน การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ เป็นต้น แต่จากความต้องการที่เพิ่มขึ้น และการเปลี่ยนแปลง สภาพแวดล้อม ทำให้ผลผลิตในธรรมชาติยังมีไม่เพียงพอ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งสงขลา และหน่วยงานสังกัด กรมประมง ในพื้นที่จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำบริเวณชายฝั่งทะเล อ่าวไทยอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี แต่เนื่องจากข้อจำกัดของงบประมาณที่ได้รับการ จัดสรรเพื่อผลิตพันธุ์สัตว์น้ำลดลง ในขณะที่ความต้องการสัตว์น้ำของชุมชนมีมากขึ้น ทำให้ปริมาณการผลิตสัตว์น้ำเพื่อสนับสนุนชุมชนในการปล่อยแหล่งน้ำธรรมชาติไม่ครอบคลุม และปริมาณที่ได้ไม่มากพอ สำหรับพื้นที่ชายฝั่งทะเลของจังหวัดสงขลา หากได้รับการสนับสนุน งบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมจากช่องทางอื่นๆ นอกเหนือจากงบประมาณปกติจาก กรมประมง ทำให้สามารถเพิ่มกำลังการผลิตสัตว์น้ำเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำที่สำคัญ

หัวข้อ	รายละเอียด
	ของชุมชน โดยเฉพาะ ปูม้า และกุ้งแชบ๊วย ซึ่งเป็นสัตว์น้ำที่มีราคาสูง เพื่อสร้างความอุดมสมบูรณ์และสร้างรายได้ เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ชุมชนชาวประมงตลอดพื้นที่ชายฝั่งตามประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรเพื่อความมั่นคง
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อเพิ่มผลผลิตปูม้า และกุ้งแชบ๊วยในแหล่งน้ำธรรมชาติ ๒) เพื่อเพิ่มรายได้ให้ชาวประมงในพื้นที่
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑) ปริมาณการจับปูม้า และกุ้งแชบ๊วยเพิ่มขึ้นมากกว่า ๑๐% ๒) ชาวประมงในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้นมากกว่า ๑๐%
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ชายฝั่งทะเลจังหวัดสงขลา ในพื้นที่อำเภอระโนด สทิงพระ สิงหนคร เมือง จະนะ และอำเภอเทพา
๘. กิจกรรมหลัก	๑) เพาะและอนุบาลลูกปูม้า ขนาดความกว้างกระดอง ๑.๐ เซนติเมตร จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ ตัว และกุ้งแชบ๊วยขนาด ๑.๕-๒.๐ เซนติเมตร จำนวน ๖,๐๐๐,๐๐๐ ตัว ๒) การประเมินผลผลิตและรายได้ของชาวประมงหลังการปล่อย
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เพาะและอนุบาลลูกปูม้า และกุ้งแชบ๊วย งบประมาณ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งสงขลา -
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การเสริมสร้างการมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำชุมชนเพื่อสร้างความอุดมสมบูรณ์ทรัพยากรสัตว์น้ำในชุมชน งบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งสงขลา สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา/ชุมชนชาวประมงชายฝั่งทะเลจังหวัดสงขลา
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การประเมินผลผลิตและรายได้ของชาวประมงหลังการปล่อย งบประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งสงขลา ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสงขลา
๙. หน่วยดำเนินงาน	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งสงขลา
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ตุลาคม ๒๕๗๐ – ๓๐ กันยายน ๒๕๗๑
๑๑. งบประมาณ	๑,๗๐๐,๐๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	ทรัพยากรปูม้าและกุ้งแชบ๊วยในแหล่งน้ำธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	ชาวประมงมีรายได้เพิ่มขึ้น

**โครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๑**

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรเพื่อความมั่นคง

**๔. โครงการฟาร์มทะเลโดยชุมชนมีส่วนร่วมและสร้างแหล่งที่อยู่อาศัยบ้านปลาในทะเลสาบสงขลา
จังหวัดสงขลา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๗๑**

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ฟาร์มทะเลโดยชุมชนมีส่วนร่วมและสร้างแหล่งที่อยู่อาศัยบ้านปลาในทะเลสาบสงขลา จังหวัดสงขลา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๗๑
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานบูรณาการส่งเสริมพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ
๓. แนวทางการพัฒนา	เพื่ออนุรักษ์ พื้นฟูระบบนิเวศลุ่มน้ำ และยกระดับคุณภาพน้ำในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาและ ลำคลองสายวิกฤตอย่างเป็นระบบ โดยการประยุกต์ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ และการบริหารจัดการเชิงระบบบนระบบนิเวศ (Ecosystem-based Management)
๔. หลักการและเหตุผล	จากยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้าง ความเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในปัจจุบันประเทศไทยต้องเผชิญ กับข้อจำกัดด้านทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกใช้ไปอย่างขาดประสิทธิภาพจึงอยู่ในสภาพ ที่ร่อยหรอเสื่อมโทรม ซึ่งปัญหาเหล่านี้ ส่งผลทั้งต่อต้นทุนการผลิตสินค้าบริการและสร้าง ผลเสียต่อคุณภาพชีวิตประชาชน ขณะเดียวกันก็ก่อให้เกิดความเสี่ยงจากความขัดแย้งจากการ แย่งชิงทรัพยากร จังหวัดสงขลาเป็นอีกจังหวัดหนึ่งได้รับผลกระทบจากความเสื่อมโทรม ของทรัพยากรสัตว์น้ำตามแนวชายฝั่งทะเล ทำให้ชาวประมงประสบปัญหาจับสัตว์น้ำได้ น้อยลง ส่งผลให้มีรายได้ลดน้อยลง คุณภาพชีวิตตกต่ำ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการฟื้นฟู ทรัพยากรสัตว์น้ำตามแนวชายฝั่งทะเล ให้มีความอุดมสมบูรณ์ เพื่อให้สัตว์น้ำมีพื้นที่หลบซ่อน ตัวในช่วงวัยอ่อน และยังส่งผลให้ชาวประมงมีรายได้จากการจับสัตว์น้ำได้มากขึ้น และช่วย ฟื้นฟูระบบนิเวศที่ถูกทำลายไปให้กลับมาสวยงามดังเดิม สภาพปัญหา/ความต้องการ : ทะเลสาบสงขลานั้นเป็นทะเลสาบที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศ มีพื้นที่มากกว่า ๖๕๐,๐๐๐ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่สามจังหวัด ได้แก่ สงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช ทะเลสาบสงขลาเป็นแหล่งอาศัยสัตว์น้ำธรรมชาติที่สำคัญทั้งสัตว์น้ำจืด สัตว์น้ำกร่อย และสัตว์ทะเล ที่หล่อเลี้ยงให้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบทะเลสาบสงขลา ขณะที่ผลผลิต จากทะเลสาบส่วนที่เหลือยังได้ถูกส่งจำหน่ายให้แก่ประชาชนในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างมา เป็นเวลานาน อาชีพทำการประมงเป็นอาชีพที่สำคัญที่สุดของประชาชนที่อาศัยอยู่รอบ ทะเลสาบ กว่า ๑๖๘ หมู่บ้าน ซึ่งเป็นผู้ประกอบการอาชีพทำการประมงรอบๆ ทะเลสาบไม่ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ ราย อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าเสียดายที่การพัฒนาของพื้นที่โดยรอบทะเลสาบสงขลา ในช่วงหลายศตวรรษที่ผ่านมาได้ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อทรัพยากรสัตว์น้ำในทะเลสาบ สงขลาอย่างรวดเร็ว ดังนั้น เหตุนี้เองจึงตระหนักถึงความจำเป็นในการหาทางฟื้นฟูทรัพยากร สัตว์น้ำให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการฟาร์มสัตว์น้ำชุมชนและการสร้างแหล่งที่อยู่อาศัย บ้านปลายังจะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการบริหารฟาร์มสัตว์น้ำชุมชน เพื่อลดจำนวน เครื่องมือประมงที่การขยายตาอวน การอนุรักษ์แนวเขต โดยมีส่วนร่วมของชุมชนประมง ในพื้นที่ สอดคล้องกับประเด็นนโยบาย/ยุทธศาสตร์/แผนการบริหารจัดการและดูแลรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ความจำเป็นเร่งด่วน

หัวข้อ	รายละเอียด
	ควรมีการแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน และดำเนินการอย่างต่อเนื่องการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำเพื่อการบริโภคและทางเศรษฐกิจ
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อให้องค์กร/ชุมชน กลุ่มชาวประมงพื้นบ้านมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรประมงของตนเอง ๒) เพื่อเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติให้เพิ่มมากขึ้น ๓) กระตุ้นจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑) จัดทำแหล่งหลบซ่อน/อนุบาลลูกพันธุ์สัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ๒) ชาวประมงมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕
๗. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอระโนด อำเภอสิงหนคร อำเภอสทิงพระ อำเภอกะแสสินธุ์
๘. กิจกรรมหลัก	อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรประมง
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สร้างบ้านปลาพร้อมแนวเขตอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทะเลสาบสงขลา ๑,๑๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา -
๙. หน่วยดำเนินงาน	สำนักงานประมงจังหวัดสงขลา
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ตุลาคม ๒๕๗๐ – ๓๐ กันยายน ๒๕๗๑
๑๑. งบประมาณ	๑,๑๐๐,๐๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑) มีแหล่งอาศัยของสัตว์น้ำ (บ้านปลา) เพิ่มขึ้น ๒) ผลผลิตสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติเพิ่มขึ้น
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑) แหล่งน้ำลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มีผลผลิตสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น และเป็นแหล่งอาหาร/แหล่งสร้างรายได้ของคนในชุมชนสามารถรักษาระบบนิเวศวิทยาในแหล่งน้ำธรรมชาติ คงความหลากหลายทางชีววิทยา และความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรสัตว์น้ำ ไว้เป็นแหล่งอาหารของราษฎรในชุมชนอย่างยั่งยืน ๒) ชาวประมงพื้นบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น

**โครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑**

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรเพื่อความมั่นคง

**๕. โครงการการเพิ่มมูลค่าของเสียและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการเลี้ยงโคเนื้อในพื้นที่จังหวัด
สงขลา**

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการการเพิ่มมูลค่าของเสียและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการเลี้ยงโคเนื้อในพื้นที่จังหวัดสงขลา
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานบูรณาการส่งเสริมพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ
๓. แนวทางการพัฒนา	การส่งเสริมและยกระดับการเลี้ยงปศุสัตว์เกษตรกรรายย่อย โดยการจัดการมูลสัตว์อย่างเป็นระบบเพื่อลดการปล่อยก๊าซมีเทน พร้อมทั้งเพิ่มรายได้จากการแปรรูปมูลสัตว์สู่การผลิตปุ๋ยอินทรีย์เชิงพาณิชย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความยั่งยืนในพื้นที่จังหวัดสงขลา
๔. หลักการและเหตุผล	ปัจจุบันโลกให้ความสำคัญกับ ภาวะโลกร้อน (Climate Change) และการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ประเทศไทยจึงได้กำหนดให้โมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy) เป็นวาระแห่งชาติและเป็นกรอบสำคัญในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน กรมปศุสัตว์จึงได้ผลักดันโครงการ “การพัฒนาระบบการรับรองเศรษฐกิจ BCG Model ภาคปศุสัตว์” เพื่อปรับเปลี่ยนระบบการผลิตสินค้าปศุสัตว์ให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ ปลอดภัย (Food Safety) และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สอดรับกับมาตรการทางการค้าระดับสากล แม้ปัจจุบันตลาดโคเนื้อทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซียจะมีแนวโน้มความต้องการสูงอย่างต่อเนื่อง แต่เกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ปศุสัตว์เขต ๙ ยังคงเผชิญวิกฤตรายได้ที่ไม่แน่นอนและไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน อันเป็นผลมาจากปัจจัยด้านลบที่ทับซ้อนกัน ทั้งภาระต้นทุนค่าอาหารและเวชภัณฑ์ที่ปรับตัวสูงขึ้นในขณะที่อำนาจการต่อรองราคาถูกจำกัดโดยกลไกพ่อค้าคนกลาง ตลอดจนความเสี่ยงด้านสุขภาพสัตว์และระบบสุขภาพที่ยังไม่ได้มาตรฐานซึ่งนำไปสู่การสูญเสียโอกาสทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ การขาดการบริหารจัดการมูลสัตว์อย่างมีประสิทธิภาพยังทำให้ทรัพยากรที่มีค่าถูกทอดทิ้งเป็นเพียง “ของเสีย” หรือถูกจำหน่ายออกในราคาต่ำเกินควร เพื่อแก้ปัญหาความไม่แน่นอนของรายได้ โครงการนี้จึงเสนอแนวทาง “การจัดการมูลสัตว์อย่างเป็นระบบ” เพื่อสร้างรายได้เสริมที่มั่นคงและยั่งยืน โดยเปลี่ยนจากวิธีการตากมูลสดขายแบบเดิม มาเป็นการแปรรูปเป็นปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงหรือวัสดุปลูกดินที่ช่วยเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ได้หลายเท่าตัว ทำให้เกษตรกรมีรายได้หมุนเวียนเข้ามาเป็นรายวันหรือรายเดือน โดยไม่ต้องรอรายได้หลักจากการขายโคเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ เกษตรกรยังสามารถนำปุ๋ยที่ผลิตได้ไปใช้ในแปลงหญ้าหรือพืชสวนของตนเองเพื่อลดต้นทุนจากการซื้อปุ๋ยเคมีที่มีราคาสูง ซึ่งเท่ากับการเพิ่มรายได้ทางอ้อมอีกทางหนึ่ง ขณะเดียวกัน การจัดการมูลสัตว์ที่ถูกต้องเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกยังเป็นการยกระดับฟาร์มสู่มาตรฐาน “ปศุสัตว์สีเขียว” ที่ตอบโจทย์เทรนด์ตลาดโลกและผู้บริโภคที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม ช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนและตลาดระดับบน (Premium Market) ที่ให้ราคาสูงกว่าตลาดทั่วไป ส่งผลให้เกิดความสมดุลทั้งในมิติของผลกำไรทางเศรษฐกิจและความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการจัดการมูลเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๒) เพื่อส่งเสริมการจัดการมูลสัตว์อย่างเป็นระบบและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

หัวข้อ	รายละเอียด
	๓) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากของเสียและยกระดับรายได้ให้แก่เกษตรกร ๔) เพื่อส่งเสริมและปรับปรุงสุขาภิบาลการเลี้ยงสัตว์
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑) เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในพื้นที่เป้าหมาย ได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการมูลสัตว์อย่างเป็นระบบ ไม่น้อยกว่า ๘๐ ราย ๒) เกษตรกรที่ผ่านการอบรมได้รับการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ หรือปัจจัยการผลิตในการจัดตั้งระบบจัดการมูลสัตว์และโรงเรือนตากมูลพลาสติกใส (Solar Dome) ๘๐ ราย
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ดำเนินการในพื้นที่ จังหวัดสงขลา ๑๖ อำเภอ
๘. กิจกรรมหลัก	ขับเคลื่อนนวัตกรรมปศุสัตว์สีเขียว เปลี่ยนของเสียสู่รายได้หมุนเวียน และเสริมสร้างเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ฝึกอบรมเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อด้านการจัดการมูลสัตว์อย่างเป็นระบบ ๗๓,๘๕๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสงขลา สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ หรือปัจจัยการผลิตเพื่อเป็นสถานที่ในการจัดตั้งระบบจัดการมูลสัตว์และโรงเรือนตากมูลพลาสติกใส (Solar Dome) จำนวน ๘๐ ราย ๑,๔๗๗,๘๐๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสงขลา สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
๙. หน่วยดำเนินงาน	๑) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสงขลา ๒) สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
๑๐. ระยะเวลา ในการดำเนินโครงการ	๑ ตุลาคม ๒๕๗๐ – ๓๐ กันยายน ๒๕๗๑
๑๑. งบประมาณ	๑,๖๐๐,๐๐๐ บาท
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑) เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในพื้นที่เป้าหมาย ได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการมูลสัตว์อย่างเป็นระบบ ไม่น้อยกว่า ๘๐ ราย ๒) เกษตรกรที่ผ่านการอบรมได้รับการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ หรือปัจจัยการผลิตในการจัดตั้งระบบจัดการมูลสัตว์และโรงเรือนตากมูลพลาสติกใสต้นแบบ (Solar Dome) ๘๐ ราย
๑๓. ผลลัพธ์จากการ ดำเนินโครงการ (Outcome)	๑) ด้านสังคม ๑.๑) การสร้างสุขภาวะที่ดีและลดความขัดแย้งในชุมชนด้วยนวัตกรรมสีเขียว ๑.๒) การขับเคลื่อนวิถีเกษตรอัตลักษณ์บนฐานความยั่งยืน: เกิดกลุ่มเกษตรกรต้นแบบปศุสัตว์สีเขียวที่นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผสมผสานกับนวัตกรรม เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพปศุสัตว์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และเป็นแบบอย่างในการพัฒนาท้องถิ่นให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน ๒) ด้านเศรษฐกิจ ๒.๑) การสร้างรายได้หมุนเวียนจากการเปลี่ยนของเสียเป็นมูลค่าเกษตรกรมีรายได้เสริมเพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์หรือวัสดุบำรุงดินคุณภาพสูงตลอดทั้งปี โดยไม่ต้องรอรายได้จากการขายโคเพียงอย่างเดียว ๒.๒) การลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร: เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายในการซื้อปุ๋ยเคมีที่มีราคาสูง โดยเปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่ผลิตได้เองในฟาร์มเพื่อใช้ในแปลงหญ้าหรือพืชสวน ๓) ด้านสิ่งแวดล้อม

หัวข้อ	รายละเอียด
	๓.๑) การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างเป็นรูปธรรม: ปริมาณก๊าซมีเทนที่เกิดจากการหมักหมมของมูลสัตว์ลดลงอย่างมีนัยสำคัญจากการใช้เทคโนโลยี Solar Dome และการจัดการมูลสัตว์ที่เป็นระบบ ๓.๒) การจัดการมลพิษในชุมชน: ลดปัญหาเรื่องกลิ่นไม่พึงประสงค์และการแพร่กระจายของเชื้อโรคที่เกิดจากกองมูลสัตว์สด ส่งผลให้สภาพแวดล้อมในชุมชนดีขึ้นอย่างยั่งยืน ๓.๓) เพิ่มประโยชน์ ดัดวงจรแมลงพาหะโรคเกิดจากกองมูลสัตว์สด ลดความเสี่ยงการเกิดโรค ทำให้คนและสัตว์อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี